

Uns policies cerquen refugi després d'haver llençat gasos lacrimògens contra la gent que es manifestava als carrers de Colombo, la capital de Sri Lanka, el passat 10 de febrer.

Guerra després de la guerra

Amb la detenció del seu principal rival, el reelegit president de Sri Lanka ha aplanat el camí per obtenir una gran majoria al Parlament a les eleccions del mes d'abril vinent. Un dels seus principals objectius és evitar d'obrir un procés de devolució de poder a les regions de majoria tàmil.

La fi de la guerra civil que ha assolat Sri Lanka durant 26 anys no ha portat la pau i l'estabilitat a aquesta illa de l'oceà Índic. Més aviat tot al contrari. Dues setmanes després de dur-s'hi a terme les eleccions que van permetre al president Mahinda Rajapaksa de renovar el càrrec, la policia militar entrava

a les oficines de l'ex-general Sarath Fonseka, el seu principal rival, i se l'emportava emmanillat de peus i mans. Segons un editorial publicat pel diari opositor *The Sunday Leader* —amb seu a Colombo, la capital—, tot sembla indicar que Fonseka, a qui han aplicat la llei militar, podria restar empresonat fins que hagin

passat les eleccions parlamentàries, previstes el dia 8 d'abril. Aquesta detenció ha creat un gran malestar a Sri Lanka; una situació que s'ha traduït en una onada de manifestacions i protestes de simpatitzants, que han estat durament reprimides per la policia.

Aquests darrers mesos, el general Fonseka s'ha convertit en un personatge molt popular a Sri Lanka, cosa que, sens dubte, és vista amb molta malfiança pel president Rajapaksa. Abans de deixar l'exèrcit per dedicar-se a la política, Fonseka va comandar les tropes que el mes de maig de l'any passat van liquidar els Tigres Tàmils, i van posar fi, d'aquesta manera, a la guerra civil començada l'any 1983 arran de les pretensions dels tàmls de crear un

estat separat al nord i a l'est de l'illa. Després d'aquesta victòria, Fonseka, considerat un heroi nacional per molts singalesos, va anunciar que tenia intenció de disputar el càrrec al president. El resultat de les eleccions del 26 de gener passat, però, li fou advers: Rajapaksa va obtenir la reelecció amb el 58% dels vots, uns sis milions, enfront del 40%, uns quatre milions, que va aplegar Fonseka.

Això no obstant, l'ex-general no va acceptar la derrota, al·legant que hi havia hagut un frau massiu en el procés. Si bé alguns grups d'observadors van denunciar l'abús de recursos públics a favor del president durant la campanya, i algunes irregularitats el dia de les eleccions, el gran marge de vots obtingut per Rajapaksa va fer que hom donés per bons els resultats. Tanmateix, l'oposició ja ha presentat una demanda al Tribunal Suprem. Sigui com sigui, no satisfet esclafant el seu rival a les urnes, el president Rajapaksa ha aconseguit de tenir-lo empresonat, amb l'acusació d'haver-se involucrat en política mentre encara vestia l'uniforme i d'haver organitzat un suposat complot per assassinar-lo. Darrere de tot plegat, segons que assenyalava *The Sunday Leader* –diari que va prendre posició en favor de la candidatura de Fonseka–, hi ha una campanya per a afeblir l'oposició.

En canvi, segons que deia fa uns dies el diari pro-governamental *Daily News* en un editorial, l'arrest de l'ex-general Sarath Fonseka s'ha fet d'acord amb allò que estableix la llei militar, aprovada pel Parlament. I, per tant, s'ha de deixar que el procés faci el seu curs. A més, aquest diari adueix que les eleccions del dia 26 de gener passat van ser les més netes de tota la història recent de Sri Lanka, i que ho ha reconegut la comissió electoral, com també observadors locals i internacionals. A més, el *Daily News* criticava durament que es qualificués de dictador el president Rajapaksa i que els principals partits opositors es consideressin els salvadors de la democràcia a Sri Lanka, sobretot tenint en compte que en el passat, quan eren al govern, van estar, segons aquest diari, implicats en la guerra bruta.

Formació d'aliances. Poc abans de ser detingut, l'ex-general Fonseka havia establert converses amb els líders dels principals partits de l'oposició per tal de dissenyar una estratègia conjunta abans de les eleccions parlamentàries del mes d'abril. Amb Fonseka apartat de la lluita pel poder, els partits que li van donar suport, sota el nom de Nou Front Democràtic, es troben ara en fase de discussió sobre si tornar a formar un front comú o presentar-se separatament. En canvi, la trentena de formacions partidàries del president Rajapaksa es tornaran a presentar a les eleccions parlamentàries amb l'etiqueta de l'Aliança per la Llibertat del Poble Unit (UPFA).

D'una altra banda, encara s'ha de veure quin paper hi faran les formacions polítiques tàmls, que també es troben en fase de discussió sobre la manera d'afrontar les eleccions legislatives. S'escau que a les presidencials, Sarath Fonseka va obtenir la victòria a les zones on la població de l'ètnia tàmil és majoria, sobretot a les províncies del nord i de l'est. El fet d'haver estat el botxí dels Tigres, i malgrat algunes veus que l'acusen d'haver comès crims de guerra, no li va passar factura electoral, més aviat tot al contrari: el principal partit polític tàmil, l'Aliança Nacional Tàmil (TNA), una de les forces que havia donat suport als Tigres, va prendre posició explícitament a favor de la candidatura del general Fonseka, ja que aquest es va mostrar molt més disposat a buscar una solució política per posar fi al conflicte ènic.

Això, segons els analistes, és un reflex del descontentament que tenen els tàmls per la poca predisposició que ha mostrat el president Rajapaksa a emprendre un procés de reconciliació entre la majoria singalesa i la minoria tàmil un cop acabada la guerra civil. A més, a les zones de majoria tàmil, sobretot a la capital de la província del nord, Jaffna, la gent està dolguda amb Rajapaksa pel tracte que han rebut els més de 300.000 refugiats que va ocasionar l'ofensiva final de l'exèrcit de Sri Lanka. Les organitzacions humanitàries que operen a la zona calculen que unes 80.000 persones encara no han pogut tornar a casa i que unes 60.000 de les

El govern nega la mort de civils

El ministre de Drets Humans del govern de Sri Lanka, Mahinda Samarasinghe, ha negat que l'exèrcit hagués causat una mortaldat de civils durant l'ofensiva final contra els Tigres Tàmils, a principi de l'any passat. D'aquesta manera, segons que assenyalava fa uns quants dies el diari *Sunday Observer*, de Colombo, el ministre ha respost les acusacions que li ha fet l'ex-portaveu de les Nacions Unides a la capital de Sri Lanka, Gordon Weiss, que poc abans havia assegurat a una cadena de televisió australiana que gairebé 40.000 persones havien mort de resultes d'aquesta campanya militar. Això a banda, el govern de Sri Lanka també ha rebut crítiques des d'Europa. La setmana passada la Unió Europea va decidir de retirar temporalment el tracte preferencial del qual es beneficia Sri Lanka amb el comerç amb Europa fins que no s'hagin aclarit els dubtes sobre els crims de guerra.

que han pogut abandonar els camps de refugiats encara viuen en cases de familiars i no tenen feina.

Per acabar-ho d'adobar, un dels principals problemes, com ja assenyalava Chandrika Kumaratunga, ex-presidenta de Sri Lanka –en una entrevista concedida a EL TEMPS el novembre de l'any passat (vegeu el número 1.328)–, és que els tàmls del nord de l'illa no volen expressar públicament el seu malestar per por de les represàlies dels paramilitars pro-governamentals i dels agents dels serveis secrets. A la península de Jaffna, on hi ha desplegats uns 40.000 efectius de l'exèrcit, les desaparicions de persones i els assassinats selectius –entre els quals, de molts periodistes– han estat una constant durant anys.

El pas següent. A hores d'ara, un cop acabada la guerra civil i obtinguda la reelecció, el principal dubte es saber quin serà el pas següent del

president Rajapaksa amb relació a la qüestió tàmil. Les prioritats, segons que ha assenyalat el seu govern, són estabilitzar la situació i fer pujar el nivell de vida de la gent. De fet, gran part de la campanya electoral de Rajapaksa va centrar-se en promeses de millora econòmica, amb el desplegament, als mitings, de grans imatges de centrals elèctriques i infraestructures de transport. En canvi, no sembla que Rajapaksa estigui disposat a escoltar les reivindicacions de les minories i, encara menys, a engegar una reforma constitucional que prevegi una delegació de poder cap a les províncies. Una posició important en aquest sentit l'ha presa l'Índia, un país on viuen molts tàmls i que tradicionalment s'ha implicat en el procés de pau a Sri Lanka. A començament de la setmana passada, el ministre d'Afers Estrangers indi, Somanahalli Mallaiiah Krishna, va emplaçar el govern singalès de Colombo a emprendre un procés de reforma política. "Volem que el president Rajapaksa fomenti una situació en què la minoria tàmil obtingui poder polític i, d'aquesta manera, obri un nou capítol en la història de Sri Lanka", va dir el ministre, en unes declaracions recollides pel diari *Daily Mirror*. L'Índia, que va fer un paper clau en un procés de pau frustrat que va tenir lloc els anys 80, és partidari d'implantar l'anomenada *tretzena esmena* a la Constitució de Sri Lanka, que estableix una igualtat de drets per a totes les minories de l'illa.

Aquesta és, de fet, una de les claus per a entendre l'actitud adoptada pel president Rajapaksa contra el seu principal rival. Els quatre milions de vots obtinguts per Fonseka a les presidencials passades fan pensar que si es presentés a les parlamentaries del mes d'abril al capdavant d'una oposició unida podria obtenir uns resultats importants. Per aquest motiu, Rajapaksa —segons que assenyalava fa uns quants dies el diari *The Sunday Leader*— pretén obtenir una majoria àmplia al Parlament, propera a dos terços, per tal de poder aprovar una Constitució feta a mida i que li permeti de perpetuar-se al poder.

Xevi Camprubi

“La solució política es troba blocada”

Mahmud Abbas (Safed, Israel, 1935), president de l'Autoritat Nacional Palestina, parla de les negociacions de pau amb Israel i de la decepció amb el president dels Estats Units, Barack Obama.

Senyor president, tothom espera que us reuniu amb el primer ministre d'Israel, Benjamin Netanyahu, per negociar. Quan serà, finalment, aquesta reunió?

—Depèn d'Israel. Els palestins, sempre hem dit que estem disposats a negociar, però només si Israel atura completament la construcció d'assentaments i reconeix les fronteres del 1967.

—Per què us interposeu en les negociacions establint aquestes condicions prèvies?

—No són condicions prèvies, sinó passos a seguir després de la primera fase del full de ruta per a la pau. A diferència d'Israel, nosaltres hem complert les nostres obligacions: hem reconegut el dret d'existència d'Israel i lluitem contra els grups palestins violents. Els nord-americans, els europeus i fins i tot els israelians ho han reconegut.

—Si més no, Netanyahu ha ordenat la congelació dels assentaments durant deu mesos, cosa que no havia fet cap altre primer ministre d'Israel. No us pertoca ara de fer un pas en la seua direcció?

—No és una moratòria real, perquè encara construeixen milers d'habitats a Cisjordània, i aquesta congelació no afecta en absolut Jerusalem.

—Negociàreu amb el predecessor de Netanyahu, Ehud Olmert, malgrat que aleshores continuava la construcció d'assentaments sense restriccions. No feu servir un doble criteri?

—En certa manera, sí. Però sempre que ens hem reunit he demanat a Ol-

mert la congelació dels assentaments. A més a més, Obama va ser elegit, entretant, president dels Estats Units. Al seu discurs adreçat al món islàmic al Caire, va exigir la congelació total dels assentaments. Si el president dels Estats Units actua així, jo no puc acceptar menys d'allò que ell demana.

—Tanmateix, ara Obama només parla de la “contenció” de la construcció d'assentaments per part d'Israel. Amb motiu d'aquesta demanda accedireu, fins i tot, a una encaixada simbòlica amb Netanyahu a Nova York.

—En un primer moment, vaig ser molt optimista quan Obama va guanyar les eleccions. L'enviat especial dels Estats Units per al Pròxim Orient, George Mitchell, va continuar venint i ens va prometre que instaria els israelians a aturar completament la construcció d'assentaments. Mitchell assegurarà que les negociacions només es reprendrien després d'una moratòria. De sobte, al setembre, el govern dels Estats Units es va desdir d'aquesta posició.

—Voleu dir que és culpa dels nord-americans, que no hi haja cap progrés?

—Naturalment, no m'agrada el canvi de rumb dels Estats Units, però jo no em faré enrere.

—Què n'espereu, d'Obama?

—Encara espere que revifé el procés de pau. Si més no, ha de convèncer els israelians que anuncien la congelació total de la construcció a Cisjordània i a Jerusalem est durant uns quants mesos.